ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CVIII, БРОЙ 14 | СОФИЯ, 16 – 31 ЮЛИ 2007 г. | ЦЕНА 0,60 лв.

e-mail: synpress@dveribg.net

РЕЛИГИЯТА КАТО СВЕТСКА ОБРАЗОВАТЕЛНА ДИСЦИПЛИНА стр. 3

БЪЛГАРСКИ ФЕНОМЕН: От протестантизъм към Ню Ейдж стр. 4-5

Два юбилея на Левкийски епископ Партений стр. 6

ВЪЗЛИЗАНЕ НА ТАВОР

„Преображение Господне“
Руска икона, края на XVIII в.

След като дълго време Господ Иисус Христос бил сред Своите ученици и народа, благовестил, поучавал, наставлявал, болни изцерявал, мъртви възкресявал, един ден Той взел със Себе Си Петър, Яков и Йоан и ги завел на висока планина. Там се преобразил пред очите им: лицето Му светнало като слънце, а дрехите Му станали бели като светлина. Разкрил пред тримата апостоли Своята Божествена същност.

Тази светлина, която апостолите видели на планината Тавор, и състоянието, в което изпадат при вида на Светлоликия Христос, ги карат да възкликнат: „Господи, добре е да бъдем тука“. То е като предвкусване на онова състояние, което щели да постигнат по-късно, следвайки неотлъчно повелите на Своя Учител. Споменът от това преживяване ги мотивира и води при всички последвали изпитания за вярата им.

С това блаженство от докосването до Бога започва истинският духовен живот за всеки призован от Христос, започва бавното и трудно изкачване по стръмния склон на планината на личното преображение.

Има едно църковно песнопение, в което всички свещеннослужители и миряни пеем: „Слава Тебе, показавшему нам свет!“ – Слава на Тебе, Който ни показа светлината!

Какво ни дава дръзновение да твърдим, че и на нас, грешните, както на тримата избрани апостоли, Бог ни е показал нетварната Таворска светлина?

Човек живее зает с всекидневните си грижи и задължения, ходи на училище, ходи на работа, почива си, забавлява се, общува със семейството си, с приятели, с близки, но вътреки всичките му придобивки и радости, в сърцето му си остава пусто, мрачно и тягостно. После се случва нещо, и в мъчителните ни терзания, неочаквано и за самите нас, за миг се разтваря завесата на видимото и пред очите на сърцето ни се разкрива тайнственият свят на чудното, тайнственото, божественото.

Всеки християнин, всеки повярвал има в живота си поне един миг, когато до сърцето му се е докоснала нетварната Божествена светлина и е разпалила искрата в него. Това леко докосване на Божията благодат отваря духовните ни очи за дълбоки смисъл на всичко случващо се, за чудната взаимосвързаност на нещата и събитията, за високата цел на битието ни. Ако не угасим със скептицизма си тази искра, от тогава насетне до края на живота си ще се стремим отново да се потапяме в нетварната светлина, ще се стремим към Източника й. Това духовно изкачване на Тавор всеки предприема сам и в процеса на изкачването от човек пълтски се преобразява в човек духовен.

От първото съприкосновение с Божията благодат до влизането в храма може да мине доста време, но и това все още не е възкачване на Тавор, а само приближаване към подножието й. От тук започва бавният и труден процес на нашето въцърковаване, на приобщаването ни към Христа и Светлината Му.

Изкачването на Планината на преображението е трудно. Понякога след мъчително изкачване тясната пътека стремглаво се спуска надолу. Понякога губим пътя и си проправяме път през гъстаците от грижи и изкушения, без да знаем дали вървим в правилната посока. Но ако човек въпреки всичко не се отказва и пази спомена за досега си с Божествената светлина и в най-тежките и отчайващи моменти вика към Бога, измежду сплетените клони ще проблесне оная светлина, която ще ни напомни накъде сме се устремили, какво търсим и в каква посока да вървим, за да Го намерим.

Този път е открит за всеки човек, какъвто и да е той, където и да се намира. Всички сме призвани да възлезем там, където първи бяха апостолите – да видим Бога такъв, Какъвто е. Свещеното Писание и гласът на Църквата указват на всички ни пътя, който води към Бога и към личното ни преображение. Този път е Христос, а планината на преображението – нашето сърце: обрасло с бурените на сутрешни пристрастия и грижи, набраздено от извите на греха.

На стр. 2

Празник на българската църква в Букурещ

Трима архиереи, шестима свещеници и един дякон отслужиха тържествена св. Литургия в българската църква „Св. пророк Илия“ в румънската столица на 20 юли.

Българското и румънското духовенство по време на св. Литургия

По поканата на българския свещеник в Букурещ, иконом Петър Тотев, Св. Синод на БПЦ определи свои пратеници за празника в лицето на Русенски митрополит Неофит и Стобийски епископ Наум, главен секретар на Св. Синод. От страна на румънската православна църква, с благословението на чийто предстоятел, Румънския патриарх Теоктист, нашите архиереи пребиваваха и служиха в Румъния, служи Праховският епископ Варсануфий. А старинният храм „Св. Илия“, предоставен на нашата православна общност в Букурещ през 1954 г. по настояване на Българския патриарх Кирил, винаги е посещаван на празника си от редица румънски свещеници, които обичат да се молят в него заедно с българските духовници.

На празничната служба присъстваха: пребиващият през тези дни на посещение в Румъния директор на Дирекция „Вероизповедания“ на Министерския съвет на Република България проф. д-р Иван Желев, съветникът от посолството ни в Букурещ г-н Станислав Петков, пресаташето Николай Николов, съветникът в Държавния секретариат по религиите на Румъния г-н Флорин Фрунза, заместник-областният управител на българската област Търговище г-н Абаджиманиров, шуменският хор „Арс музика“ и много наши сънародници, както и румънци, українци и руси, за които нашият храм е молитвен пристан.

След св. Литургия шуменският хор под диригентството на г-ж Юлия Панова изпълни едночасов концерт от църковни песнопения.

Делегацията ни проведе и среща в навечерието на празника с българския посланик в Румъния г-н Константин Андреев, който спешно трябваше да замине за България и не можа да присъства на самия празник.

На 21 юли църковните ни пратеници посетиха Румънската патриархия, за да изразят своята благодарност пред Негово Блаженство патриарх Теоктист за благословението и гостоприемството.

ХРОНИКА България

Празник на столичната катедрала „Св. Неделя“

На **7 юли** всяка година светата Православна църква чества паметта на св. великомъченица Неделя. Тази година е особено тържествена за столичната митрополитска катедрала „Света Неделя“, защото се навършват важни годишнини за една от най-хубавите ни православни църкви: 800 години от основаването на храма, 300 години от обявяването му за катедрален храм и 500 години от пренасяне мощите на св. крал Стефан Милутин.

По този повод в деня на великомъченица, 7 юли, събота, беше отслужена св. Литургия от Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим в съслужение с Русенския митрополит Неофит и епископите Стобийски Наум, главен секретар на Св. Синод, Деволски Теодосий и Знеполски Йоан, викарий на Софийския митрополит, харомового духовенство и др.

Накрая Негово Светейшество поздрави богомолния народ, изпълнил до краен предел храма, а след това даде думата на митрополит Неофит, който поздрави всички присъстващи с дена на св. вмчца Неделя – празника на катедралния храм.

На богомолците бе раздаден курбан за здраве.

Юбилейна изложба на дърворезба в Рилския манастир

На **15 юли** в Рилския манастир бе открита юбилейна изложба на Владимир Златков. Тя се организира от братството на Рилската св. обител и игумена Негово Преосвещенство Адрианополски епископ Евлогий. Въвеждащо слово произнесе проф. д-р Лиоба Тайс от института по изкуствознание на Виенския университет. По повод на изложбата е издаден каталог.

Владимир Златков е роден през 1947 г. в Кочериново, израснал в семейство с десет деца. През 1970 г. постъпва като послушник в Рилската св. обител, там прави и първите си опити в дърворезбарското изкуство. Завършва с отличие Художествената академия към столичния Евлогий. Въвеждащо слово произнесе проф. д-р Лиоба Тайс от института по изкуствознание на Виенския университет. По повод на изложбата е издаден каталог.

Владимир Златков е роден през 1947 г. в Германия със семейството си, в малкото градче Хьокстер, близо до Хановер.

Творби на Владимир Златков могат да бъдат открити на обществения живот и в частни колекции в Гърция, Австрия, Германия, САЩ. У нас е създал цяла поредица от иконостаси, сред които тези в Тържишкия манастир (Ступец), в храма „Св. Мина“ в София, в резиденцията на митрополит Калиник край Враца.

Изложбата ще продължи до 3 септември.

Владимир Златков е изработил и много от дървените кръстове за манастирите и манастира, разказа игуменът на светата Рилска обител епископ Евлогий.

Владимир Златков пристигна дни преди да бъде открита обновената експозиция в музея на манастира, след осеммесечен ремонт. Той сам освежи наново си, участва и като доброволец в подреждането на музейните експонати.

Ръкоположения в Софийска епархия

На **8 юли** в столичния храм „Св. Седмочисленици“ беше ръкоположен в свещенически сан дългогодишният дякон при храма о. Станко Дидов. Ръкоположението извърши Стобийският епископ Наум, главен секретар на Св. Синод, по време на св. Литургия, която той отслужи заедно със Знеполския епископ Йоан, викарий на Софийския митрополит, и с храмовото духовенство, както и с бащата и брата на новоръкоположения – ик. Богдан и прот. Кирил Дидови.

В края на литургията сп. Йоан отличи с официя „протойерей“ дългогодишния свещеник при храм „Св. Седмочисленици“ о. Иван Найденов. Отличието се дава по предложение на Негово Светейшество и решение на Софийския епархийски съвет, утвърдено от Св. Синод на БПЦ, както предвижда уставът на Църквата ни.

На **17 юли**, празника на св. Марина, в столичната митрополитска катедрала „Св. Неделя“ по време на св. Литургия Знеполският епископ Йоан извърши дяконско ръкоположение на младия богослов Дилян Цветков.

Той е завършил Пловдивската духовна семинария, а сега е четвърти курс в Богословския факултет на Софийския университет.

На **22 юли** в храма на Софийската духовна семинария „Св. Йоан Рилски“ Величният епископ Сиоий ръкоположи за свещеник дякон Божидар Маринов. След ръкоположението новият свещеник ще служи като ефимерий в семинарския храм.

Божидар Маринов бе ръкоположен за дякон от епископ Сионий на 20 юли в храм „Св. Илия“ в Бистришкия манастир „Св. Петка“.

Божидар Маринов е завършил Богословския факултет на Софийския университет. От завършването на богословското си образование през 1996 г. до сега работи като секретар в Софийската духовна семинария.

Троянският манастир вече достъпен за всички

По решение на манастирския съвор (протокол № 2, т. 1 от 06. 02. 2007 г.) игуменът на манастира Негово Преосвещенство Мелнишки епископ Генадий е предложил да се създаде в манастира достъп за хората в неравностойно състояние. За целта се предвижда изграждане на подходи, за да може хора в инвалидни колички да имат достъп до храма, параклиса, рецепцията и стаите за нощуване.

В резултат на това манастирът се здоби и с асансьор за ползване от хора в неравностойно положение. Товароподемността му е 1000 кг. Асансьорът е дарен от фирма „Марица М“, София, с президент инженер Борис Михалков. Съоръжението е монтирано от фирма „АСТрой сервиз“, Плевен, с управител Любомир Димитров Димитров.

На 17 юли, на църковния празник в чест на св. Марина, последната комисия, която оттоваря за добрини съоръжения, прие асансьора и го ползва в експлоатация.

Братството на манастира и манастирското ръководство изказва благодарност на ктиторите, строителите, комисиите, които се погрижиха за пускането в експлоатация на новата придобивка.

Отправена е покана до Негово Светейшество Българския патриарх Максим да освети съоръженията, които ще се ползват от хората в неравностойно положение.

Манастирските порти са отворени за всички желаещи да се поклонят на чудотворния образ на Божията Майка „Св. Богородица Троеручица“.

Троянска св. обител

Литургия за йеродякон Игнатий – Васил Левски

На **18 юли**, рождения ден на йеродякон Игнатий – Васил Левски, в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ Знеполският епископ Йоан отслужи заупокойна света Божествена литургия в негова памет. В богослужението взеха участие храмовото духовенство и свещеници от столицата.

По повод 170-годишнината от рождението на Васил Левски, във Велико Търново бе открита изложба с лични вещи и документи на Апостола. Два печата на революционния комитет, дяконският орар и оригинална снимка на Левски са част от изложбата.

В нея присъстват факсимилета и копия на документи, както и негови лични вещи. Най-ценният предмет в експозицията е кръстче, осветено на Божи Гроб и подарено на дякона от вуйчо му.

Експонатите бяха предоставени от музеите в София, Велико Търново и Народната библиотека.

ЦВ

Възлизане на Тавор

От стр. 1

Господ казва: „Царството Божие е вътре във вас“ (Лука. 17:21). От състоянието на сърцето ни зависи съзерцанието на Бога, с него виждаме Бога, а не с телесните си очи. „Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога.“ Трябва постоянно да очистваме сърцето си, да търсим Бога в молитвите си, да бягаме от своята леност, разсеяност, многогрижие и да възхождаме нагоре, към Тавор, където душата ни си почива от светските грижи и тревоги в блаженството на богообщението, от което не ни се иска да си тръгнем. Там да си отпъснем сенници и да останем завинаги.

Сигурно всеки християнин има такива молитви, такива мигове на богообщение, на съзерцание на Божията непристъпна светлина. Помисльт те дърпа надолу, подсещайки те: „побързай, закъсняваш за работа, трябва да направиш това, да направиш онова“, а душата ти се съпротивлява, не иска да се откъсне от това пребиваване в Божия мир, което кара душата ни да вкусиваме: „Господи, добре е да бъдем тука“ (Мат. 17:4). Състоние, към което искаш да се връщаш колкото е възможно по-често и да останеш в него завинаги.

„Непрестанно се молете“ – казва св. ап. Павел, който в свое время видял непристъпната Божия светлина, толкова силна, че ослепила болните му от заблуда и отрицание очи.

В автобуса или докато шофираме, на улицата, докато вършим обичайните си задължения, докато приготвяме вечерята, миеш си зъбите и т. н. – винаги можем да се молим. Постоянно можем да живеем със съзнанието, че предстоим пред Господа. Постоянно можем да следим какви мисли се роят в главата ни и да внимаваме да отхвърляме онези, които Бог не би одобрил. Постоянно можем да си почиваме и да се наслаждаваме от мисълта, че Бог ни обича и има грижата за нас.

Изкачаването на Тавор е бавно и мъчително: стъпка по стъпка, минута по минута. Но колкото по-високо се изкачваме по Планината на духовното ни преображение, толкова повече се разширява нашият кръгозор, толкова по-ясно и надалече виждаме с духовните си очи. Светът се разкрива пред нас като на длан. Понякога ще опитва да ни примамва с измамните си красоти, но щом, до чисто сърце се е доокосала поне веднъж истинската светлина, ще се стремим къде-що нея с цялата си душа през целия си живот и никакви отблясъци на земни богатства и слава няма да го отклонят.

На празника Преображение има обичай да се носят в храма за освещаване първите и най-хубави плодове на лозата.

Всъщност плодовете на целия ни живот и всичките ни трудове трябва да бъдат посветени Богу; каквото и да предприемаме, трябва да влагаме най-доброто на което сме способни, да го вършим така сякаш делата ни са дар пред Божия Престол.

Този църковен обичай е символ и на това, че първата ни мисъл, първата ни грижа трябва да е благодарствената молитва към Бога за всичко, което имаме и което с усилията си придобиваме.

Като си спомним какво видяха апостолите на Таворската планина и наклъе сме признани да възлизаме, нека насочим усилията си към това, постоянно да събираме разсеяните си мисли, разпиляното си в хиляди посоки внимание и да ги въздигаме нагоре към Господа. Да захвърлим всичкия излишен товар от омраза, завист, осъждане, равнодушие, празнословие, злоумисъл, многогрижие... – всичко, което ни спъва и ни пречи да вдъхеем на Тавор, на планината на духовното ни преобразяване, да се стремим да подражаваме на Господа и Божиите угодници в благочестието и в човеколюбието, за да се наградим на вечното съзерцание на Божествената Му Слава. Амин.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

† IN MEMORIAM

На **18 юли** след мълчително боледуване почина

прот. ИВАН ПОПДРАГОМИРОВ ЯНКОВ,
енорийски свещеник в столичния храм „Св. Георги“

Протойерей Иван Янков е роден на 31 юли 1949 г. Има две деца. Той е потомствен свещеник. Неговите братя също са свещенослужители в БПЦ.

Бог да го прости!

Опелото бе извършено на 19 юли в храм „Св. Георги“ от Старозагорския митрополит Галактион, Знеполския епископ Йоан и столични свещеници.

РЕЛИГИОЗНО ОБРАЗОВАНИЕ

РЕЛИГИЯТА КАТО СВЕТСКА ОБРАЗОВАТЕЛНА ДИСЦИПЛИНА

Сигурен съм, че ако някой си направи труда да събере всички документи, протоколи, студии и статии, всички материали, свързани с въвеждането на предмета „Религия" в училище, ще се получи един многотомен сборник. Мненията относно формата на учебната дисциплина и нейното съдържание в повечето случаи са строго поляризирани. Те варират от разбирането и съпричастността към проблема до пълното отричане.

Най-често изказванията в подкрепа на въвеждането на религия идват от свещенослужители, от учители-теолози, от православни родители. Убеден съм, че между авторите на положителни мнения има и такива, които лицемерят и го правят с цел популизъм.

Противниците на религиозно-просветните дисциплини не са никак малко. Това обикновено са хора възпитавани в атеизъм, които не желаят да вменяват на децата си християнски възгледи за живота. Между враждебно настроените са и представителите на нетрадиционните религии у нас. Войнствените протестанти имат своите лобита на различни места в държавната администрация и ги използват, за да печат. Те знаят, че ако акцентът падне върху традиционното Православие, могат да загубят част от позициите си. Етническите партии, участващи в държавното управление, също не могат да допуснат обединяващо Православие, което да им се противопоставя в обществено-политическия живот. Дебатите се водят по вестници и електронни медии, по заседателни зали и аудитории. Всеки смята, че неговото мнение е водещо, всеки се старае да обосновя своята теза.

Като хегемон над тази публична говорилня стои системата на образованието, която сочи е пръст членовете от законите, акцентирани върху това, че образованието у нас е светско. Всъщност, ако погледнем обективно, съдържанието на самата дума „религия" противоречи на атеизма и секуларизацията.

Този нескончаем дискут поражда един много важен въпрос: доколко е възможно учебната дисциплина „Религия" да бъде изцяло светски образователен предмет? В следващите редове бих искал да споделя резултатите от своите наблюдения, както и опита от педагогическата си практика.

В началото, когато изнасях първите си уроци в часовете по религия, многократно си задавах въпроса: доколко мога да свържа проблем продиктуван на предмета с религиозната практика? В своите търсения аз нерядко се ползвах от мъдрите съвети на покойния проф. Тотю Кисев, който ме учеше да не бързам, да изчакам да видя отношението на родителите и да проявя уст ка самите деца. В началото на учебната 1997/ 1998 година не разполагахме с накакви наръчници и учебни пособия освен „Нашата вяра". Понякога ми се налагаше да използвам фрази от рода на: „Деца, християнството учи, че ..."; „В Библията се разказва ..."; „Такова е църковното учение..."; това бяха заваляни начини, с които да кажа: „Деца, ние като християни вярваме, че Бог е сътворил човека"; „Вярваме, че Христос е Син Божи" и пр., защото се притесняваш да не нарушиш светския характер на тази образователна, а не вероучителна дисциплина. Някои теолози вече писаха, че светско не значи атеистично, но в един момент, когато полагаш основите и правиш първите стъпки, когато не знаеш кой и как ще изтълкува думите ти, е необходимо да бъдеш предпазлив.

Убедено мога да кажа, че в цялостното начинание имах подкрепата както на децата, така и на учителския колектив, с който работех. Разбиране проявяка и повечето от родителите. Все пак мина да доста време преди да се реша да заведа учениците си в православен храм, преди да ги науча под формата на песен на най-съдържателната детска молитва: „Дядо Господи, прости ми!" Днес, десет години по-късно, някои от тези проблеми вече са преодолени, вече имам богат опит, но тогава не беше така. Една грешка можеше да доведе до отпадането на определен брой деца или до разпадането на група, нещо, което аз не можех да си позволя. В първите години имаше ученици, които искаха да изучават религия, но не можеха да посещават часовете поради нежелането на родителите си. И днес този проблем продължава да съществува.

Друг съществен проблем се явява настоятелното желание на образователните институции предметът да бъде предимно образователен и познавателен. Тоест, християнството да бъде изпразнено от своята духовност, да бъде превърнато в някаква общообразователна дисциплина. Проблемът не е в това, предметът да е образователен, а в това, че системата се ръководи от атеисти. На тях години наред им е вменявано, че „религията е опиум за народите", че е форма на отклонение от здравия разум. Шумните дебати на ниво министерство – дали да се въведе религия като общозадължителен предмет, ясно показват какво е тяхното отношение по въпроса, както за формата на самия предмет, така и за неговото духовно съдържание.

Една от основните причини, атеистичната администрация да не иска всички деца да учат предмета „Религия", е именно тази, че в него не може да се избегне истинската религия – не може да бъде заобиколена вярата. Това експертите много добре го разбират и затова са толкова упорити. Това в пълния смисъл на думата е парадокс: учебен предмет „Религия", в който религията да се заобикаля и избягва, при който в часовете да не се казва: „Бог съществува", „Бог съствори човека" и прочее.

На тези експерти, израснали и възпитани по времето на „реалния социализъм", бих искал да напомня, че към всеки разработен урок педагозите описват възпитателните цели, които очакват да постигнат. Без живеща на вярата, възпитателният екфет ще се изгуби и постигнатите резултати ще бъдат половинчати. Не бихме могли да разкажем урока за сътворението на света, ако го лишим от присъствието на Бога Творец. Не е възможно християнската етика да стъпи на здрави основи, ако не се основава на божественото авторитет, на Спасителя Христос. Не можем да преподаваме уроците за християнското мъченичество, без да вложим познания за нашата християнска надежда. Да преподаваме религия и в същото време да отричаме съществуването на Бога, да заобикаляме истините на вярата, е невъзможно, поне за мен! Не може да съществува религия без Бог, християнство без Христос!

Не зная доколко е приложимо на практика да се преподава в училище вероучение, което да носи името „Религия". Твърде е възможно подобно начинание да среще решителен отпор от страна на институциите, които пак ще се стараят да пречат и ще напомнят, че „образованието в България е светско". А то е светско в този смисъл, че хората, които го ръководят, са далече от истините на християнството и съзнателно прокарват деморализация в училище.

Всички сме свидетели на агонията на това, така наречено „светско" образование, особено когато е съчетано с улично възпитание. Днес то е затънало в проблеми, както липса на мотивация, неизвинени отсъствия, ниска дисциплина, деморализация, насилие, наркотици. Младите растат без ценностна система, без положителни примери и модели за подражание. Няма и кой да им вмени чувство за отговорност. Може би тук е редно да запитаме: това ли му е светското на светското образование? На тези ли неща толкова държат експертите, които то управляват?

В момента в някои населени места не се изучава религия само защото това зависи от общинските власти, а те са враждебно настроени към християнството и не отпускат бюджетни пари за финансирането на предмета. Ако въпросът се повдигне като публичен дебат, има опасност да стане политически, да бъдат засегнати „интересите на малцинства" и бъде търпелив и настойчив в преследването на своите цели, като не пропуска случаите, в които може да отсича недостатъците на учениците. Семената на доброто достатъчно често се пробуждат в детето, защото са присъщи на човешката душа, те са естествена вътрешна сила, които помага на съвестта ни да определя кое е добро и кое зло. Но децата и юношите поради липса на достатъчно опит ощe не са способни ясно да правят тази разлика: това те ще постигнат постепенно, с течение на времето и по мярката на собствените си способности...

Ако децата добре знаят и помнят, че всадесъщият Бог всичко вижда и знае, че от нас Бог изисква само любов и добри дела, а злото забранява във всичките му форми, и че чрез злите си дела можем да навлечем върху себе си правдяния Му гняв и да се подложим на вечните мъки – то знанието и помнянето на това ще оказва силно влияние върху тяхната воля и ще ги предпазва от извършването на яви и тайни грехове. Неслучайно страхът Божий се нарича „начало на премъдростта". Когато той е налице при децата, тогава те наистина са застраховани от нарушаване на християнския нравствен закон. Тогава и тяхната вяра ще бъде чиста, светла, дейна, защото тя се осмисля само при наличието на любов и добри дела.

Елена МИХАЙЛОВА
Превод от руски: свещ. Емил ПАРАЛИНГОВ

За възпитанието на детската душа

Продължение от бр. 13

Друго важно условие за успешното духовно възпитание на децата е спазването на правилото, при усвояването на каквото и да е – да се вярви винаги от вътшното към вътрешното.

Когато у децата се появят признаци на своенравие, упорство, злост и др. под. , то към тези явления не трябва да оставаме равнодушни. Тези недостатъци трябва да се унищожават още в зародиш, но не със сурови мерки, а чрез ласка, добро внушение, посочвайки примери и напомняйки за Божията воля. В детето трябва да се възбуждат и поддържат противоположни чувства на тези, които искаме да изкореним. Строгите мерки, неуравновесени чрез любов и разбиране, могат да ожесточат детето и дори да го направят непоправимо. Разбира се, много полесно е да предпазиш детето от недостатъците, отколкото после да ги изправиш. Както градинарят не веднага почиства цялата градина от плевелите, а постепенно, част по част, така и учителят не може веднага и бързо да промени поверените му възпитаници.

Педагогът трябва да да да се ръководи с голяма предпазливост, изпълнен с православно духовно съдържание, преподаван от православни преподаватели, в моментта с жизнено необходимо в българските училища. Да съжалеим повечето експерти и чиновници от Министерството на образованието и инспекторите засега се задоволяват само с обещания, с анализи на статистиката и със забележки, че образованието у нас е светско. Но ние трябва да продължаваме да настояваме, защото от християнското възпитание на подрастващите зависи както бъдещето на българското Православие, така и бъдещето на България!

Цветан ДИКОВСКИ

Една нова българска секта

Отношението към различните религии и религиозни общности у нас се по-силно изразява в две посоки:

✓ Безразлично отношение, базиращо се на религиозно невежество и духовна индиферентност;

✓ Безкритично и либерално отношение, одобряващо съществуването на всякакъв вид религии и дяволски на религиозна основа.

✓ Осъзнат и последователен плуурализъм, отчитащ правото на всеки човек да изповядва дадена вяра при условие, че тя не засяга интересите, правата и свободите на останалите хора и на общността като цяло.

Българската църковна общност, държана като неделима част от вселенското Православие следва плуралистичните нагласи свързано съществуването на различните религиозни вярвания. Не е необходимо да разсъждаваме ретроспекция, за да изясняваме добре известната тоталитарност на православоизповедните християни, които – без да изпадат в религиозен релативизъм – съзнателно се стремят да виждат преди всичко Божия образ и подобие, а *различаващо* по вяра човек. Съдържаемото Православната вяра ревностно отстоява и ПРЕ-ДАВА ДОСТОЙНО, изтинно и духовно интегритет на всичко предишно или изтинно и духовно интегритет на стабилизиращо на духовния клиент в общността и безусловно подмяна целостного развитие на нарушено по земята. Тъй Православието е тъй конструктивна отклонения от пътьоста на Свещ. Писание и Свещ. Предания и с тревога се отнася всъм религиозен дебелфиеф, до колкото тези отклонения често-пъти.

Настоящата статия се базира върху конкретни данни и свидетелства на постралдал хора, които са ги мъкнали от зарадата „деретъдка" на новопоявила се секта с Божия образ, Свещ. Предания и Свещ. Писание, но всъм отклонения често-пъти дебелфиеф, до колкото тези отклонения често-пъти.

Настоящата статия се базира върху конкретни данни и свидетелства на постралдал хора, които са ги мъкнали от зарадата „деретъдка" на новопоявила се секта с Божия образ, Свещ. Предания и Свещ. Писание, но всъм отклонения често-пъти дебелфиеф, до колкото тези отклонения често-пъти.

БЪЛГАРСКИ ФЕНОМЕН: от протестантизъм към Ню Ейдж и новоезичество

В средата на 90-те години на XX век Цветан Гайдарски е станал пастор на *Нови Еруслим*. Впоследствие започва да действа чрез друго лице. Така през 1998 г. Ирина е регистрирана местното *основание 21 на Национален алианс „Обединени Божии церкви"* на името на Димитър Джаганов, съпругата му Мариела Джаганова и Мария Гайдарска, майка на дамата братя Стефан и Цветан Гайдарски.

Международеин Стефан дава василк от Америка, а групата в България вербува вони членове сред всичка християнска деномиинация, включително и сред представители. Около 2000 г. Цветан за пръв път отсвежа с Д. Джаганов вльхшцвечто си от поспаната, заседяна в Вероглифие на трубите камери в египетската пирамида, за какъвто е разказвал в предишните". Цветан Гайдарски започва да се дърка все по-бесвадоумно и да изтинва на всичко свои съмнителни, чие е Божи произхо, приповаи да поведе поспетение а тайната общност, а на следващ етап да бъдеще и зрашне на всички варвиди от останалите деноминации.

През 2003 г. започват радикални промени в ядрогоиата и оформянето на ядрогоиата на новата секта, които проведа своите сбирания в апартамента в Софиа на ул. „Мехкевкя" 27, на площад „Славейков" 8, в Бояа, ул. „Ал.Т. Ал.Т. в ядрогоиата на Цветан Гайдарски опитя за оформяне на групи и в градове като Пловдив, Бургас и др.

Служение „Академия Орфика" е най-новото и обществено приемливо лице на секта. Служеинето представлява класическа пирамидална схема, при чрез которто-образователна дейност за „вдъраждане" на древната тракийска култура. Директор на „Академия Орфика" е Цветан Гайдарски, а на брат му не приоусъд да изтъкнат, че са официално вписани в регистъра на Министерството на културата на Ръпублика България. Очевидно чрез всякаква схема за дарения или субтрудничество тъпо служеиие си е „закупиъо" формално общественото приемливо в цвето на министерски чиновници, които или не подозират какво се крие зад тоа „лекцеиет", или проявяват непозволено безразличие. Така чрез „Академия Орфика" братята Гайдарски работят в три глави направления: жаста социализиране на жаните в приъстването на секта в българското общество; разиване на дейност, които ин носи финансови приходи от предлагането на „тракийски" стоки и катърлъ-щата из страната, от продажбата на книги, аудио- и видеоматериали и т. п.; и най-вече – „зарибяване" за сектантските идеи на Гайдарски на инщо использощие щата младежи и девойки, които с еитусиазъм се включват в жаната на тръгвия, ангажиране с музикално-поетичии и тъшцви занимания по проектите на „Академия Орфика". Изкуственото е най-предпочит пъ! към сцъ-щата и умоете на младите хора, които са много вкъсъ на братята Гайдарски социалиа труда, от которо те имат жизнена нужда за набиране на свежи, нашии и себеотдайни членове за тяхиата секта.

Възникване на сектата

Гайдарски фенъмен

Стефан Гайдарски – идеолог на сектата

Цветан Гайдарски – лидер на новата българска секта

Учение

Тръгвайки от либерално протестантство, сегашно с „кръщаваото със сектата на Св. Дух" и „новото на спиде" (*евангелство пендекстиичество*), секта-та на брата Гайдарски е всяка изминала година се отдалечава все повече от християнството. Постепенно или пъх с решителна авторитарност Стефан и Цветан бора за оцеляване и попада в различни религиозни групи, между которто и т. нар. *Мелхиседекови* групи. Найвероятно тяу и него се запазва идеята да основе собствена религиозна общност в България и за целта използа свои брат Цветан. Стефан е идеологът, Цветан е лицето на новата секта.

В средата на 90-те години на XX век Цветан Гайдарски е станал пастор на *Нови Еруслим*. Впоследствие започва да действа чрез друго лица. Така через 1998 г. Ирина е регистрирана местното основание *21 на Национален алианс „Обединени Божии церкви"* на името на Димитър Джаганов, съпругата му Мариела Джаганова и Мария Гайдарска, майка на дамата братя Стефан и Цветан Гайдарски.

Международеин Стефан дава василк от Америка, а групата в България вербува вони членове сред всичка християнска деномиинация, включително и сред представители. Около 2000 г. Цветан за пръв път отсвежа с Д. Джаганов вльхшцвечто си от поспаната, заседяна в Вероглифие на трубите камери в египетската пирамида, за какъвто е разказвал в предишните". Цветан Гайдарски започва да се дърка все по-бесвадоумно и да изтинва на всичко свои съмнителни, чие е Божи произхо, приповаи да поведе поспетение а тайната общност, а на следващ етап да бъдеще и зрашне на всички варвиди от останалите деноминации.

Через 2003 г. започват радикални промени в ядрогоиата и оформянето на ядрогоиата на новата секта, которто проведа своите сбирания в апартамента в Софиа на ул. „Мехкевкя" 27, на площад „Славейков" 8, в Бояа, ул. „Ал.Т. Ал.Т. в ядрогоиата на Цветан Гайдарски опитя за оформяне на групи и в градове като Пловдив, Бургас и др.

Служение „Академия Орфика" е най-новото и обществено приемливо лице на секта. Служеинето представлява класическа пирамидална схема, при чрез которто-образователна дейност за „вдъраждане" на древната тракийска култура. Директор на „Академия Орфика" е Цветан Гайдарски, а на брат му не приоусъд да изтъкнат, че са официално вписани в регистъра на Министерството на културата на Ръпублика България. Очевидно чрез всякаква схема за дарения или субтрудничество тъпо служеиие си е „закупиъо" формално общественото приемливо в цвето на министерски чиновници, които или не подозират какво се крие зад тоа „лекцеиет", или проявяват непозволено безразличие. Така чрез „Академия Орфика" братята Гайдарски работят в три глави направления: жаста социализиране на жаните в приъстването на секта в българското общество; разиване на дейност, които ин носи финансови приходи от предлагането на „тракийски" стоки и катърлъ-щата из страната, от продажбата на книги, аудио- и видеоматериали и т. п.; и най-вече – „зарибяване" за сектантските идеи на Гайдарски на инщо использощие щата младежи и девойки, которто с еитусиазъм се включват в жаната на тръгвия, ангажиране с музикално-поетичии и тъшцви занимания по проектите на „Академия Орфика". Изкуственото е най-предпочит пъ! към сцъ-щата и умоете на младите хора, которто са много вкъсъ на братята Гайдарски социалиа труда, от которо те имат жизнена нужда за набиране на свежи, нашии и себеотдайни членове за тяхиата секта.

Практики

В начало сбирките на ЕПОХ преминаваи и тъпично протестантски стил – молитвен сбирания с пеиъ на християнски песни, а такъв от които ранъ написани от Цветан Гайдарски. Към тях започиа да се прибавят и чисто инструментални изпълнения, които постепенно са отсъствуват от конкоиурията в Софиа, чрез които на последните се давало допълнително пъ-ле за изяви, които ги правяичало допълнително към живот в сектата.

Но въведаедането на медитацие и повтаряне на „тракийски мантрие" не закъсняиа. Бяиши членове на сектата разказват, че по време на сеиаеите ин се давали да повтаряие тракийски изрази, чиего смерйяно въздействие вдъяу действителеста бяло „просъпъ-то" и „доказано" от хрерите на общността.

Свидетелите потвърждават, че в „Гряда на Христо" шиорсо се изполъза хипиотъ, вследствие на которо якоо по-лабилни последователи получават прекъсъ на хрерогия с християнстъ и практиките на общината. Чрез „Академия Орфика" в ядрогоиата, кабалистиите подхода, египетски елементи, медитации. Следа 2003 г. братята все по-безпеременно натрупват варвиди, ин которо ин се предоставя сеиъ-ствие мистерии от древността. Без съмнение това е свързано с изобилието от археологически открытия по нашите земя через тоа период. Стефан и Цветан Гайдарски добре се ориеетират в културно-пазарната ситуация и се опитват да ивлекат личии материални изгоди, фиитуриайки с потребността на българина да се почувства наследник на велико минало, пък бяло то е ежеиеко.

Ако допъсиа водачет на сектата са се обличали в одежди, сходни с тези на православните и римокатолическите свещеиии, и са се наричали „пастири" и „епископи", то през последите николко години Цветан Гайдарски започиа да изполъва и думата „дякон".

Бийвайта вече е ежеиеко авторитет за лидера. Те се цъкоиъвают от окултистка и езотерична литература, от египетската „Книга на мъртвите", от „тракийски мантрие пиемена", уж разчетени от Стефан Гайдарски и т. и.

Личността на Христос започиа да се заместъ с образите на Орфей, с египетского сълнчеие божество Хорус с глава на сокол, и с ниакво либрийо божество, кото „Божиите пратеиии" наричат Тиоя Иисус. т. е. слагат знак на равенство между васкаиски християиски и ежеиеко, кото всяи да се обожествиие на човека.

Ежеиеко, кото ин ежеиеко, всеологическите си видоизмеие сектата изкиваиа с публикуваето на книгите на Стефан Гайдарски „Тракийски послъиие", „Тракийски ръ-ка", „Тракийска пъ-ка", „Тракийска пъ-ка" и „Бъ-кодръао – II" (2006 г.). Те излизат под авторство на „ъ-р Стефан Гайдарски. Дяеа тези книги пъ-ка на человеете на сектата и играят роля на „свещено писание". Основната идея в тъх е, че Орфей е пророк-християнъ, който еще преди Христос Христос и че тракийского пъеиеа предшества египетского и стоя в основата на всяиеа древеи тайна религиозни знаие, включително и основата и Моисеевия закон, съхраяен в Старяя Завет.

Тъй и сектата да напомиим, че ниакои от ний-видите българския учеии-травологи активно заиаиа участиеето си като от неиаучиите публикации на Стефан Гайдарски. Ежеиеко, кото ин ежеиеко, ин ръ-ководъ на „Академия Орфика" братята Гайдарски работят в три глави направления: жаста социализиране на жаните в приъстването на сектата в българското общество; разиване на дейност, кото ин носи финансови приходи от предлагането на „тракийски" стоки и катърлъ-щата из страната, от продажбата на книги, аудио- и видеоматериали и т. и.; и най-вече – „зарибяване" за сектантските идеи на Гайдарски на инщо использощие щата младежи и девойки, кото с еитусиазъм се включват в жаната на тръгвия, ангажиране с музикално-поетичии и тъшцви занимания по проектите на „Академия Орфика". Изкуственото е най-предпочит пъ! към сцъ-щата и умоете на младите хора, кото са много вкъсъ на братята Гайдарски социалиа труда, от кото те имат жизнена нужда за набиране на свежи, нашии и себеотдайни членове за тяхиата секта.

Негатийен опит на бивши членове

Зорница, Димитър и Мариела Джаганови, Г.И.М. и други бивши членове на сектата споделиха с нас, че тази общност се извършват не просто неправоилни и некрестиянски ритуали, но и между, които заиаиаеет целостта на човешката личност и на семействата, тяхиото благополучие, физическото и духовно ин здраве.

Цветан Гайдарски изисква безпрекословно подчинение спрямо личната си воля. Никои от „епископите" не е водиле членове са изключителиа агресивни. Случаило се е сиа да бие майка си за това, че и нарушала сектата и че не се подчиа на манипулаиията, целящи тя да приеиие цялото си недвижимо имущество на детето си, т. е. на сектата. Знаеиаеа е на Зорница да изгоиеа от дома си, тъй-ка-то спре сектата, кото ин е Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски". Ръиаеиа са семейства, кои-то сектата ин е изгоиеа, то ин е оиет от партньорите. Приятелските кръг на членоете на сектата е бил ограиичаеа само до съответиата група и лидерите на забраиеиия клиа сектантите извъа общността. По време на „молитвите" жаните бебета са в отдеиа стая и майките ин имат достъп да тях, дори приоиасяе на грудиото ин мляко. Ежеиеко сиа-цеиа, че повече от годиия спад наприсъствието на сектата е в иаиадрие на „Академия Орфика" и в дъ-ржа-ва. Ежеиеко

ЮБИЛЕЙ

Викарният епископ на трима софийски митрополити

100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО И 25 ГОДИНИ ОТ БЛАЖЕНАТА КОНЧИНА НА ЛЕВКЙСКИ ЕПИСКОП ПАРТЕНИЙ (7 март 1907 – 2 март 1982)

Левкийски епископ Партений (в мире Стоян Стаматов Стоянов) е роден в гр. Провадия, Варненско, на 7 март 1907 г. в семейството на благочестиви родители - Стойка Димитрова Стаматова и Стамат Стоянов Стаматов.

Йеродякон Партений с майка си Стойка пред родната къща в гр. Провадия

Бащата Стамат е цариградски българин, а Стойка е от Лозенград. След Освобождението цялата фамилия на Стойка напуска Лозенград и се заселват в гр. Провадия. Юношеството на Стамат преминава в Цариград. Там той научава занаята гостиничарство. Още по време на турското робство, 3-4 години преди Освобождението, Стамат е готвач в Руската мисия в Цариград. Когато решава да се пресели в България, консулът граф Игнатиев на раздяла му подарява Библия на руски език с посвещение. Стамат също се заселва в Провадия. Тук със Стойка създават семейство. Имали 12 деца, от които остават живи само две - Янко и Стоян. В личните си молитви дядо Партений споменава имената на покойните си братчета и сестричета.

По препоръка на Варненския и Преславски митрополит Симеон двама младежи от Провадия се явяват на конкурсен изпит в Софийската духовна семинария. Единият от тях е Стоян Стаматов Стоянов. От 1923 до 1929 г. той е семинарист и завършва шестгодишния курс с пълно отличие по всички предмети. В последния клас на семинарията, през месец юни 1929 г., Стоян Стаматов приема монашество с име Партений под духовното старчество на бъдещия Неврокопски митрополит Борис.

През есента на 1929 г. йеродякон Партений постъпва като редовен студент в Богословския факултет към Софийския университет "Св. Климент Охридски" и го завършва с пълно отличие. На 20 юли 1933 г. йеродякон Партений е ръкоположен за йеромонах в столичната катедрала "Св. Неделя" и назначен за преподавател и ефимерий в Софийската духовна семинария "Св. Йоан Рилски". Дядо Партений пази до смъртта си учителското си тефтерче от семинарията, в което фигурира и името на Марин Минков от с. Орешак, днешния патриарх Максим.

През 1936 г. йеромонах Партений получава ново послушание -

протосингел на Неврокопската св. митрополия

От началото на 1937 г. до края на 1938 г., по предложение на Неврокопския митрополит Борис и протопрезвитер проф. д-р Стефан Цанков, йером. Партений е изпратен на научна специализация в чужбина. Специализацията е в два профила: философия и църковно-каноническо право. В гр. Фрайбург, Германия, получава научна степен "доктор по философия", а в гр. Бери, Швейцария, става доктор по църковно-каноническо право.

След завършането си от задграничната специализация йеромонах Партений е възведен в архимандритско достойнство. Като архимандрит остава на предишната си длъжност - протосинтел на Неврокопска митрополия. Там го заварва и 9 септември 1944 г.

През зимата на 1944 г. архимандрит Партений е арестуван. През нощта, под личната охрана на Лев Главинчев (македонския пирински главорез) е закаран в Централния софийски затвор. Поради активната намеса на Софийския митрополит Стефан, а от 1945 г. Екзарх Български, след 40-дневен престой в затвора архимандрит Партений е освободен без присъда.

На 8 април 1945 г.

архимандрит Партений е хиротонисан за епископ

с титла Левкийски и назначен за втори викарен епископ на Негово Блаженство екзарх Стефан. На този църковен пост дядо Партений остава и по времето на Негово Светейшество патриарх Кирил. Новият Български патриарх Максим заварва своя учител на този пост. Епископ Партений остава първи викарий на Софийския митрополит до края на земните си дни - 2 март 1982 година.

За времето от месец януари 1965 г. до края на месец декември 1966 г. епископ Партений по решение на Св. Синод е командирован в САЩ за викарен епископ на Нюйоркския митрополит Андрей. По това време по личната покана на цар Симеон II епископ Партений кръщава в Мадрид първите му двама сина - Кардъм и Кирил. След завършането си от Америка той продължава предишното си послушание - първи викарий на Софийския митрополит.

През 1977 г. за междуцърковни заслуги епископ Партений получава повторно орден "Св. княз Владимир" - II степен от Руския патриарх Пимен. Наградата му е дадена за трудовете му в областта на агиологията.

Първия орден той получава от Руския патриарх Алексий I през 1946 г., когато придружава Екзарх Стефан в Русия. Тогава патриарх Алексий I му прави и още един личен подарък за проповед-импровизация, произнесена на руски език след св. Литургия. При влизането в св. олтар Руският патриарх му казва: "Владико, Вие говорите руски като истински московчанин", сваля от гърдите си едно от енголпията си и го дава на дядо Партений.

Епископ Партений следи всички научни открития в областта на старобългаристиката. Той работи в тази област, превежда и съставя служби на светци, на български и на църковнославянски.

Епископ Партений ползвал четвъртъка за почивен ден и ходел по планините около София, найчесто на Витоша. Той успешно общувал и с българските интелектуалци от онова време: карикатуриста Илия Бешков, писателя Тодор Влайков, поетите Елисавета Багряна, Дора Габе, Димитър Полянов, Змей Горянин, академик Константин Бобчев и брат му архитект Бобчев; духовници и богослови: архимандрит Методий, епископ Николай, епископ Тихон, отец Петър Панчовски, брат му проф. Иван Панчовски, отец Шавелски, проф. Димитър Дюлгеров, проф. Христо Гяуров, академик протойерей Иван Гошев, академик Кръстю Миятев, със своя и на патриарх Кирил учител - Атанас Димитров и много други.

В края на живота си епископ Партений получава признание за трудовете си от Българската академия на науките и от Държавния съвет на Народна република България. През м. февруари 1981 г. БАН го удостоява с почетна грамота за неговите трудове в областта на старобългаристиката и за духовното обединение на българите в чужбина.

Награден е и с почетния знак на БАН – „Марин Дринов"

На 29 юни 1981 г., с Указ № 1297 на Държавния съвет на Народна република България, епископ Партений е награден с орден "Кирил и Методий" - I степен, но този орден той не успява да получи приживе.

През първата седмица на Великия пост на 1982 г. дядо Партений получава инсулт и умира вечерта на 2 март.

Опелото на Левкийския епископ Партений е извършено в катедралата "Св. Неделя" от Негово Светейшество Българския патриарх Максим в съслужение с митрополити, епископи и множество свещеници, повечето ръкопълагани от него.

Протодякон Стефан МАРКОВ

Снимки: личен архив на автора

Първата среща на епископ Партений с Н. В. Симеон II, Мадрид, Испания, 1965 г.

1977 г., ПКСХП „Св. Александър Невски", съслужение на Българския патриарх Максим и Руския патриарх Пимен. Епископ Партений е пръвият на долния ред в ляво

Издадени приживе трудове на Левкийски епископ Партений

1. Лавсаик или животоописание на св. отци от преподобний Палладия епископ Елепонолски. Превод от немски, съобразен с оригинала на гръцки и руското обширно издание. С.,1939. Преводачът от скромност е с инициали „А. П.“ (архим. Партений).

2. Добросамарянството без маска. С., 1942.

3. Добросамарянство и Православие. С., 1943.

4. Божествена литургия на св. апостол Иаков брат Божий. С., СИ,1948. (превод от немски език)

5. Житие и служба на св. Патриарх Евтимий Търновски. Издание на Св.Синод. С.,1951.

6. Три служби и три жития на тримата софийски мъченици от 16 век: св. Георги Новий (1515), св. Георги Новейши (1534) и св. Николай Софийски (1555). Издание на Св. Синод. С., 1954.

7. Три служби на св. Иоан Рилски: за 1 юлий (връщане мощите на светеца от Търновград в Рилската света обител (1469 г.); за 18 август (Успението на светеца); и за 19 октомври „Отчоведен“ (ден на отеца). Издание на Св. Синод.1955.

8. Седем служби за св. Седмочленици (св. Кирил, св. Методий, св. Климент Охридски, св. Наум Охридски, св. Сава, св. Горазд и св. Ангеларий). Издание на Св. Синод. С., 1958.

9. Служба на св. преподобний Теодосий Търновски. Издание на Св. Синод. С.,1963.

10. Над сто публикации в църковния печат на разнообразна богословска тематика.

Авторски трудове

Точни библиографски описания на книгите под номер:

5. Последование иже во святых отцу нашему Евтимию, патриарху Терновскому. – София, 1951.

6. Последования с житиями святих триех мучеников Софийских – Георгия, Георгия и Николая. – София, 1954.

7. Богослужебная последования на все лето преподобному и богоносному отцу нашему Иоанну Рылскому с приложением. – София: СИ, 1955.

8. Богослужебная последования на все лето с житиями святых равноапостолных седмочисленных славяноболгарских просветителей. – София: СИ, 1958.

9. Последование с житием преподобнаго и богоноснаго отца нашего Теодосия Терновскаго, иже на Кефалярстей горе постившагося. – София: СИ, 1951.

Забележка: Богослужебните книги са публикувани на църковнославянски език.

Непубликувани трудове

1. Служба за Неделя на Всички български светии: „Всѣхъ святыхъ вь Болгарии просиявшихъ“. В края на 1953 г., по доклад на епископ Партений, Св. Синод учредява Втората Неделя след Петдесетница за „Неделя на всички български светии“. Мотив: руси, сърби светогорци имат учреден такъв празник.

2. Оригинална служба на св. цар Борис-Михаил с новосъзадено житие, свод на всички данни около личността на този велик държавник и светец.

3. Оригинална служба на преподобни Паисий Хилендарски. По повод канонизацията му от Св. Синод за светец и 200 години от написването на „История славяноболгарская“.

4. Житие и служба на преподобни Йоан Кукузел (превод от гръцки на църковнославянски), свързана със службата на Покров Богородичен.

5. Житие и служба на преподобномъченик Игнатий Старозагорски. Превод от гръцки на църковнославянски.

6. Служба на преподобномъченик Онуфрий Габровски. Превод от гръцки на църковнославянски.

7. Служба на преподобни Симеон Нови Богослов (10-11 век). По молба на Троице-Сергиевата лавра, край Москва.

8. Оригинална служба на православния руски мисионер в Япония (19 век) митрополит Николай (Касаткин). Съставена по молба на предстоятеля на Японската православна църква Владимир от 1971 г.

9. Оригинална служба на преподобни Герман Алеутски, мисионер всред дивите племена на Алеутските острови в Аляска. Съставена по молба на Руската задгранична църква в Америка. Имало е назначено номиниране в Колумбийския университет за награждаване на автора с докторска степен, но внезапното отзоваване на епископ Партений от Америка осуетява това признание.

ЕСЕ

Бързане за никъде

Какво ли стана с мечтата на човешкото, мащините да поемат целия тежък физически труд и за хората да останат само възвишени интелектуални и духовни занимания? Не знам кога се е появила тази мечта: в епохата на индустриализацията или във въображението на някой писател-фантаст, но в годините на моето детство много се говореше и се пишеше на тази тема. Сега като че вече не се говори за нея, вътреки че доста напреднахме в това отношение.

Почти цялото производство е автоматизирано и компютъризирано: селскостопанската работа, леката и тежката промишленост, домовете ни се напълниха с какви ли не „домашни помощници“, но при това все животът ни май не стана нито по-спокоен, нито по-смислено живян, нито по-духовен. Защо ли?

Днес почти всичко можем да свършим за отрицателно време и с минимум усилия: пералнята пере вместо нас, приготвяме си вечерята за броени минути в микровълновата печка, плащаме сметките си и вървим куп други неща по Интернет, а всички се оплакваме, че нямаме време!

Дрехи, храна, мебели... всичко необходимо за живота ни го има в изобилие, наготово. Не са ни нужни время и усилия, за да ги изработим. Имаме повече, отколкото ни е необходимо, а не сме се освободили от грижата за това какво ще ядем, какво ще пием и какво ще облечем (вж. Мат. 6:31).

Не че има нещо лошо в имането, ако то правеше духа ни по-мирен, ако ни изпълняше с благодарност към Всеподателя Бога, но май с колкото по-малко пот на челото изкарваме хляба си, толкова по-недоволни и неблагодарни ставаме. Колкото повече имаме, толкова по-неспокойни и притеснени ставаме.

Днес не е нужно да изминем километри, за да донесем стомна вода, достатъчно е да завъртиш крана и водата потече, но това, че е по-лесно достъпна не я прави по-сладка. Днес имаме толкова бърз транспорт, че не е нужно да пътуваме със седмици, за да отидем при някого, можем и по телефона да разговаряме когато и колкото поискаме, но това не прави по-близки и по-малко самотни... Защо ли?

Не орем, не жънем, не копаем, не предем, не тъчем... А какво правим с времето, което спестяваме? Прекарваме го в съзерцание и молитва, в благодарение и славословие? Не работим на нивата и в градината, без да се трудим ядем и пълнеем, а после с часове се потим във фитнес залите, за да се поддържаме физически и за да сме в тонус.

Спестяваме си физическия труд, но се превръщаме психически и после изразходваме цялото си свободно време, за да се разтоварим, за развлечения. Развлеченията, които още повече опустошават душите ни.

О, не че работим по-малко – от тъмно до тъмно сме заети, нямаме време да погледнем децата си. Съсипваме се от работа, а не виждаме плодовете от трудовете си, трудът не ни носи удовлетворение и радост. За да запълним тази празнота, поемаме все повече и повече ангажименти, бързаме, за да отвлечем повече работа, а в това бързане и безпокойство все повече губим спокойната си съсредоточеност, все по-малко любов влагаме в работата си. Дните ни са препълнени със задачи, а си заспиваме опустошени, празни. Държавни служители сме, фирмени, църковни, но не и Божии. Защото не ни остават сили и време да се молим. Защото не остана място за Христос в забързаното ни ежедневие.

Бързаме, суетим се, трепем се от работа, за да осигурим спокойствие за себе си и семейства си, а спокойствието и мирът бягат от добре уредените ни, добре защитени и добре застрахования домове. Мислим си, че ще сме доволни и спокойни, аз имаме много пари, много квадратни метри жилищна площ, много коне под капака на колата си, много памет в компютъра си, много опции на GSM-а си, много познати, много връзки... Мислим си, че тогава животът ни ще е пълен и съдържателен, но в действителност е празно, и ние сме заети, за да изпълним тази празнота, с неща, които ни правят по-малки, по-по-нещастни, по-по-хубаво от нас и реклама, която да ни увещава, че ние заслужаваме най-доброто, че новият им продукт е още по-съвършен от този, който вече имаме, че нямаме как да сме пълноценен, популярен, обичан и доволен от себе си, ако веднага не сме го набавили...

Никой не ни казва, че душевният мир е в постигането на духовното съвършенство, а не в съвършенството на материалното; че по-вероятно е да намерим пълнотата в семейлото, в малкото, отколкото в многото. Но и сами можем да видим, че всяко притежание ни носи нови грижи и притеснения и почти никаква радост.

Колкото повече се отдалечаваме от простичкия естествен живот, толкова повече нарастват стресът и тревогите ни и си мисля, че грижите и безпокойството не идват от недоимъка или от тежката работа, а от безверието, от липсата на верни ориентири, от хаоса, който е обхванал живота ни и нас самите, от това, че нямаме съзнанието, че всичко е в Божиите ръце. Спокойствието и не-грижеството идват от увереността, че всичко е в ръцете на Премъдрия и човеколюбив Бог.

Та се чудя, дали все още някой вярва, че високите технологии ще ни направят по-силни, по-щастливи, ще направят живота ни по-лек и по-пълноценен? Дали изобщо не загубихме вярата си, че това е постижимо, или хората ще трагнат да търсят пълнотата другаде? И ако човечеството все пак продължи с това свое изконно търсене на по-добър, по-пълноценен живот, в каква посока ще поеме? Наистина го повеждат рекламите или... ще се вслуша най-сетне в мъдростта на птиците небесни и полските кринове?

Александра КАРАМИХАЛЕВА

ПЪРВИ КОМПАКТДИСК НА МОНАСИ ОТ ЗОГРАФСКИЯ МАНАСТИР

Излезе първият компактдиск с песнопения от братството на Зографския манастир. Дискът съдържа Молебния канон на Пресвета Богородица. Записът е осъществен в манастира. В него участва и свещ. Георги Спасов от столичния храм „Св. Петка-Самаджийска“, който ще бъде и основният разпространител на компактдиска за София и страната.

Към някои от компактдисковете ще бъде приложен и втори диск, който съдържа четирите музикални сборника на Манасий Поптодоров: „Света Литургия“, „Обширен възкресник“, „Псалтикин Минейник“ и „Псалтикин триод“, както и трите Зографски пеенки: „Света Литургия“, „Утринна“ и „Вечерня с Аниксандарии“.

За контакти: 0897 92 65 88.

Обрадовски манастир „Св. Мина“

Драгалевски манастир „Успение Богородично“

Клисурски манастир „Св. Петка“

Поклоннически пътувания

ПЕТ БИСЕРА ОТ ДУХОВНАТА ОГЪРЛИЦА НА СОФИЯ

Автобусът, с който ще посетим някои от манастирите на „Мала Света гора“ край София, е спрял пред църквата „Свети Георги“. Утринната мъгла и студът нахлуват безпрепятствено през отворената му врата.

Няколко тъмтави кафе, изпити на тротоара, компенсират отчасти неуютната обстановка. После един след друг се свиваме зимоничаво по седалките.

Противно на настроението ни, гласът на водача звучи бодро, сякаш сме на пролетен излет.

Потегляме бавно, отъртайки се в полупрозрачната пелена. Не е ясно кога излизаме извън града и в каква посока пътуваме. След малко повече от половин час пристигаме при първия обект –

манастира „Свети Три светители“

край квартал „Чепинци“.

Монахинята ни посреща сърдечно и ни въвежда в чиста и подредена църква. Иконостасът е изработен преди около век, но е добре запазен. Иконите изтъкват мека светлина.

В двора има още два малки параклиса, посветени на света Петка и на свети Илия, които са отворени по наша молба. В трапезарията пък ни поднасят по чаша горещ чай, съгряващ в утринния студ.

Радушната домакиня разказва накратко епизоди от историята на манастира и неговото подновяване, прочита ни стихотворение-та „Три светители“ от българска авторка, посветено на празника, и ни изпраща с молитва.

Отново пълзим бавно по околовръстното шосе. Софийското поле мълчи, скрито от погледите ни. На една от пресечките, където има спирка на градския транспорт, няколко души слизат, притеснени от студа.

Не след дълго навлизаме в населено място. Улицата, по която се движим, е задръстена с автомобили. Слизаме и вървим две-три минути до невисока каменна ограда. Край входа са поставени мраморни изображения на света Богородица и на свети Мина. Ето ни в прочутия

манастир „Свети Мина“

на кв. „Обрадовци“. Тук е по-оживено. Вирнели мъгливи дни, църквата е пълна и пред чудотворната икона на светеца се извършва редовната неделна служба. Поклонниците са доста и част от тях търпеливо изчакват реда си на входа. Тези, които не могат да влязат, запалват свещи под навеса в двора. Наоколо е просторно, пътеките и стените са облицовани с камък. Срещу ни се издига сграда, в горните етажи на която работят майстори. Манастирът се разширява с помощта на щедри дарители. Носи се мълвата, че наподобяв бизнесмените на София предпочитат това място...

Следващата обител е удивителна и печална. Намира се край град Нови Искър, в големия двор на психиатричен санаториум. За да влезем в него, се иска разрешение от дежурния лекар. След това се промъкваме бавно по асфалтираната алея между болничните сгради. Спираме на малък площад, който води към

манастира „Свети Иван Рилски“

в Карлуково. Съгласно преданието, това е едно от местата, където са пренощували мощите на светеца при пренасянето им обратно в Рилската св. обител през XV век.

Манастирът не е действащ и за него се гризи само един мъж, който отваря църквата и продава свещи. Комплексът е построен под буквата Г до малко възвишение, откъдето пролетните води заливат сградите. Покривът на църквата е укрепен с дебели греди, за да се намали влиянието на течовете. Пустите килии безмълвно се взират в посетителите с потъмнелите си прозорци. Пред тях се простира неголяма градина, в която доскоро са цъфтели цветя.

Обителта се слави с оригиналните си стенописи, направени от ателието на св. Пимен Зографски. Макар и силно опушени от свещите, лични специфичният им рисунък. На едно място стената е почистена и се вижда оригиналният образ, светъл и умело изписан, огряващ цялата църква. Реставрацията на храма би спомогнала много за възраждането на тази обител, вътреки затрудненията достъп.

Водачът на групата отделя малко повече време на този обект, свързан с дейността на една личност, допринесла стотина години преди отец Паисий Хилендарски за духовното и историческо осъзнаване на съотечествениците ни. Характерна особеност в стенописа саликовете на царете, запомнени от народа в преданията, и на светителите-мъченици за вярата, не отстъпили пред завоевателя и дали живота си за християнството – като Георги и Никола Софийски и др. По думите на нашия водач, приносът на тази българин е толкова голям, че днес все още предстои неговото осмисляне.

Малко преди обяд продължаваме по околовръстното шосе към Банкя, замислени над това, което видяхме. Едва ли бихме могли да узнаем повече по друго време и при други обстоятелства...

Автобусът бавно изкачва полегат склон. Мъглата остава зад гърба ни. Пред нас са люлинските възвишения, покрити с пожълтяла трева. Дърветата на места стърчат унили и едноцветни, като фрагменти от графика. Небето се разчиства и ние спираме край широка поляна, по-висок хълм. Срещу нас грее

манастирът „Света Петка“

изписан с розови и жълти краски, отразяващи лъчите на слабото слънце.

Това е кулминацията на нашето пътуване. Зъзнещо в неотопления автобус и пътуващо през мъглата са компенсирани от посещението в манастира, който неслучайно се счита за перлата на софийските обители.

Високата сграда над портата е зографисана със свежи багри. В двора ни очаква подредена градина, в единия ъгъл на която се намира църквата, посветена на света Петка.

Посреща ни усмихната игуменката на манастира. От нея узнаваме за подвига на схиигумения Мария, постъпила в обителта през 1954 г., възстановила църквата и спечелила уважението на Светия Синод.

Животът на подвижницата е описан накратко в малка книжка, която е уникална като издание. Непредпамереният читател с удивление ще научи за съдбата на тази жена, отдала земното си съществуване на Бога, което намира признание от утвърдени богослови. Нейният живот е едно от ярките потвърждения за неизмерната Божия любов към служителите на духа.

Напуснала на млади години Русия по време на Гражданската война, монахиня Мария с Божия помощ посещава различни обители в Западна Европа, но не се задържа никъде задълго. Милостта на Твореца я насочва към Балканския полуостров, където тя пребивава в манастири в Черна гора, Сърбия и Румъния. Промислът я среща с наш съгражданин, който я кани в България. През 1954 г. тя се установява в Клисурския манастир, възстановява храма и посвещава повече от 20 години от живота си на служение на православието. След нейната кончина останките й са положени в скромен гроб, недалеч от храма, за чието поддържане е положила толкова усилия. Редом с нея лежат и още няколко руски монахини, завършили жизнения си път тук, край олтара на „Света Петка“.

На това място стоим с най-голямо благоговение и си тръгваме като че преждевременно, не удовлетворени напълно интереса си.

Слънцето клони към залез, но мъглата се е разсеяла и сега се открива просторна гледка към Банкя и София. Срещу нас стърчи телевизионната кула на Копитото.

Последната цел на нашето пътуване е

Драгалевският манастир

На пръв поглед познат, като най-посещаван духовен обект, той винаги крие в себе си неподозирани изненади.

Знаем, че обителта е получила грамота от цар Иван Шишман, че е била книжовно средище по време на робството, че един от игумените й е бил съратник на Левски и го е приемал неведнъж тук... Има една загадка обаче, срещата с която очакваме със затаен дъх.

Без да обещава нещо предварително, водачът ни повежда към ниската дървена вратичка на старинната църква, която от години е затворена за посетители. Влизаме вътре и опемяваме от удивление. Попаднали сме в храм подобен на Боянската църква, която се намира на другия край на пътеката, водеща към няколкатите владения на севастократор Калоян.

На тъмнината, наситен фон незнайна талантлива ръка е изписала множество сцени от Свещ. Писание. Пред тази живопис словото е немощно. Фреските трябва да се видят и искрено желая това да стане по-скоро, за повече посетители. Одухотворяващото им влияние е неповторимо. След изминалия предимно мрачен ден, красотата на изображението идва като заслужена награда за тези, които пристигнаха тук. Не можем да се нагледаме на този духовен дар, с който завършва нашето пътуване.

Навън мракът вече е покрил сградите. Приспиваме тихо през смълчания двор, разделяйки се благоговейно с ценностите, до които ни допуснаха. Вътрешно малко трудното начало, се завършваме с приподвигнато настроение. Това, кое-то видяхме не бе равностойно навсякъде, но със сигурност можем да кажем, че сме се докоснали до пет от безценните бисери на духовната огърлица на София...

Димитър ХАДЖИТОДОРОВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2007 г.

„Църковен вестник“		сп. „Духовна култура“	
1 година	21,00 лв.	1 година	18,00 лв.
6 месеца	10,50 лв.	6 месеца	9,00 лв.
3 месеца	5,25 лв.	3 месеца	4,50 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 987-56-11, тел./факс 980-30-16
МОЛ: Танка Тончева Христова
e-mail: synpress@dverizp.net
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се е изписа точният адрес и пощенският код на получателя!

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.